

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ontwikkelagenda Gespecialiseerde diagnostiek vanaf 01-01-2015

Voortgangsrapportage stand van zaken sept. 2018

Algemeen

Dit document maakt onderdeel uit van de Raamovereenkomst jeugd De Hondsborg voor het functieperceel diagnostiek, observatie en exploratieve behandeling 2015-2017.

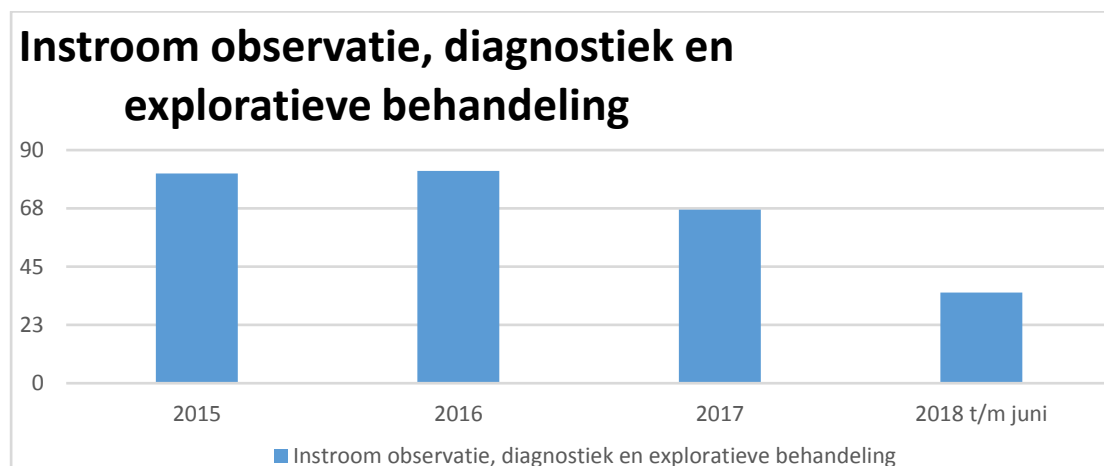
In verband met een verlenging voor het jaar 2018 is een addendum 2018 aan de raamovereenkomst toegevoegd.

In de Raamovereenkomst zijn afspraken vastgelegd tussen de VNG en De Hondsborg over het gezamenlijk uitdenken, uitwerken en implementeren van transformatiemogelijkheden voor de betreffende functie. Het gaat hierbij om bindende afspraken die gelden gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst. In het geval van diagnostiek, observatie en exploratieve behandeling waarvoor deze Raamovereenkomst is gesloten geldt dat er geen sprake is van thuisregio's. Derhalve geldt deze Raamovereenkomst voor alle Gemeenten.

De Hondsborg heeft naast de landelijke Raamovereenkomst jeugd met VNG voor dezelfde functie een afspraak met Zorgkantoor VGZ onder de Wet Langdurige Zorg. Hierover wordt gerapporteerd aan het Zorgkantoor.

Instroom voor de specialistische functie observatie, diagnostiek en exploratieve behandeling

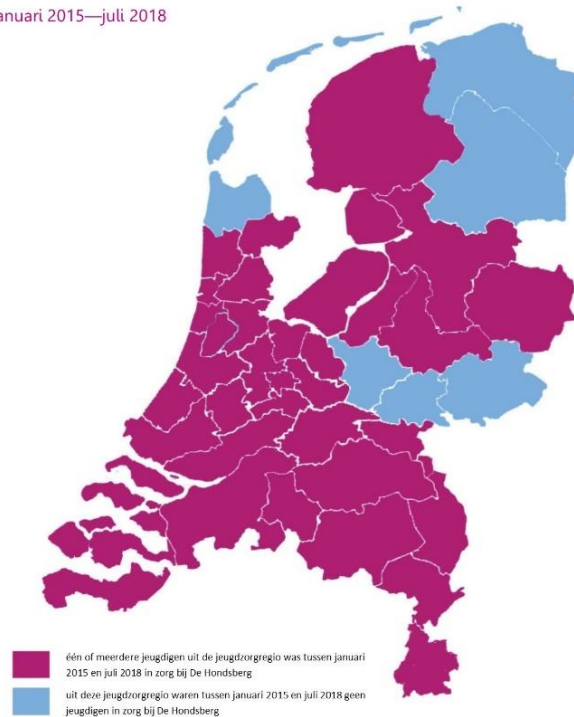
2015	81 jeugdigen zijn ingestroomd voor de landelijk specialistische functie van De Hondsborg.
2016	82 jeugdigen zijn ingestroomd voor de landelijk specialistische functie van De Hondsborg.
2017	67 jeugdigen zijn ingestroomd voor de landelijk specialistische functie van De Hondsborg.
2018 t/m juni	35 jeugdigen zijn ingestroomd voor de landelijk specialistische functie van De Hondsborg.

Regionale spreiding

Spreiding voor de landelijke specialistische functie van De Hondenberg: diagnostiek, observatie en exploratieve behandeling

Januari 2015—juli 2018

* bij voogdijkinderen is uitgegaan van de regio van herkomst en niet van het woonplaatsbeginsel.

Ontwikkelagenda specifiek voor Gespecialiseerde diagnostiek

1. Flexibele zorgarrangementen observatie, diagnostiek en exploratieve behandeling

De Hondenberg ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om de specialistische zorg voor een beperkte groep jeugdigen die het nodig hebben beschikbaar te houden, daarbij voortdurend in afstemming op hun (veranderende) behoeften en maatschappelijke context. Het is onze missie om het toekomstperspectief van deze jeugdigen, waar ze ook zijn, maximaal te vergroten. Zodanig dat deze jeugdigen naar vermogen optimaal kunnen functioneren in de maatschappij, met de lichtst mogelijke vorm van ondersteuning.

2. 'Naar huis tenzij...'

De Hondenberg monitort de uitstroom van jeugdigen en stuurt op een zo licht mogelijk vervolg.

Uitgangspunt is het 'naar huis tenzij...'-principe, met in acht name dat het vervolgadvisie realistisch en haalbaar is gegeven de (forse) zorgzwaarte van de betreffende jeugdige en de gezinssituatie.

De Hondenberg streeft naar een zo kort als mogelijke duur van het intramurale zorgtraject: tijdelijk opschalen naar de 3^e lijns specialistische functie en weer afschalen naar regio.

2.1 Populatieonderzoek

In 2010-2012 heeft De Hondenberg een populatie-onderzoek uitgevoerd en in 2016-2017 is het onderzoek herhaald. De resultaten geven o.a. informatie over het vervolg na een tijdelijke opname bij De Hondenberg. De resultaten uit de twee meetperiodes zijn met elkaar vergeleken en in onderstaande tabel weergegeven. De resultaten tonen een stijging aan van het aantal gerealiseerde vervolgplaatsingen 'naar huis' in de afgelopen jaren;

Uitstroom naar	2010-2012*	2016-2017*
	%**	%**
Thuis of bij familie	25,8	41,8
thuis met ambulante hulp	20,4	32,3
thuis	5,4	7,1
familie		2,4
anders	5,4	3,1
gezinshuis	7,5	7,1
LVG instelling	23,7	17,3
onbekend		
pleegzorg		3,1
VG instelling	33,3	22,8
woongroep		1,6
woongroep instelling		3,1
zorgboerderij	1,1	
kamertraining	3,2	
Total	100	100

2.2 Analyse van de uitstroom in 2018 adhv landelijke beleidsinformatie 2018 t/m juni

Uitstroom van 29 jeugdigen met een gemiddelde opnameduur van 19 maanden.

Daarvan zijn:

- 4 jeugdigen binnen 12 maanden uitgestroomd
- 15 jeugdigen uitgestroomd na een opnameperiode tussen 12-19 maanden
- 10 jeugdigen uitgestroomd met een gemiddelde duur van 30 maanden. De startdatum jeugdhulp lag bij deze jeugdigen in 2015 en 2016.

Wijze afsluiten jeugdhulp:

- Bij 27 jeugdigen is de beëindigen van de intramurale plaatsing bij De Hondsborg volgens plan verlopen. Deze jeugdigen zijn doorgestroomd naar regionale jeugdhulp.
- Bij 2 jeugdigen is de intramurale plaatsing bij De Hondsborg voortijdig afgesloten; eenzijdig door de cliënt.

3. Specialistische zorg en expertise beschikbaar maken

De Hondsborg formuleert haar ontwikkelingen vanuit het centrale thema "de continue verbetercyclus". De vraag die hierin centraal staat is "Wat kan er beter voor cliënten, ouders en medewerkers"?

De functie van De Hondsborg kenmerkt zich als hoog specialistische jeugdzorg (topklinisch en topreferent) in combinatie met wetenschappelijk onderzoek, innovatieve behandelingen en kennisverspreiding, voor jeugdigen die vanwege ernstige, complexe en/of zeldzame aandoeningen onvoldoende resultaat hebben van hulp in de regio. Onze primaire focus is gericht op de jeugdige en zijn of haar ernstige en complexe zorgbehoefte(n). Deze jeugdigen hebben behoefte aan zeer specialistische diagnostiek en innovatie en/of experimentele behandelingen. Een gemeenschappelijk kenmerk van onze cliënt populatie is psychotrauma (de negatieve impact van ingrijpende gebeurtenissen op de ontwikkeling van jeugdige) wat ten grondslag ligt aan de ontwikkeling van traumasensitief werken binnen zorg (De Hondsborg) en onderwijs (PI School Hondsborg).

3.1 Een specifieke groep in Nederland

De jeugdigen/leerlingen binnen De Hondsborg en PI School Hondsborg stellen ons iedere dag weer voor uitdagende vraagstukken. We zien een toename van jeugdigen met ernstige psychiatrische problematiek waaronder jeugdigen die levensbedreigende problematiek vertonen en die in Nederland nergens terecht kunnen. Het gaat om een groep van 50 tot 100 jeugdigen met een zeer intensieve complexe hulpvraag. De specialisten van De Hondsborg bieden een klinisch milieu wat een passend antwoord is op de zeer complexe en intensieve vragen

van deze jeugdigen. Peer van der Helm, Lector residentiele jeugdzorg aan de Hogeschool Leiden erkent het klinisch milieu van De Hondenberg als uniek en werkzaam voor deze specifieke groep jeugdigen. Er verblijven gemiddeld drie van deze jeugdigen bij De Hondenberg. Zij stellen ons naast inhoudelijk uitdagende vraagstukken ook voor een financiële uitdaging. De producten die voor de functie van De Hondenberg zijn afgesproken binnen het Landelijk Raamcontract met VNG, bieden onvoldoende financiële dekking voor deze specifieke groep in Nederland. Peer van der Helm heeft hierover een signaal afgegeven bij de stelselverantwoordelijke binnen VWS en bij Jeugdzorg Nederland.

3.2 Keurmerk Top GGz

We zetten steeds nieuwe stappen in de ontwikkeling van de continue verbetercyclus; Het behalen van het keurmerk Top GGz is geen op zichzelf staand doel maar de 12 criteria bieden ons houvast en richting bij het handelen en organiseren vanuit de continue verbetercyclus.

Naast de verantwoordelijkheid voor de individuele jeugdige heeft De Hondenberg een belangrijke taak in de verdere ontwikkeling van de zeer specialistische zorgfunctie(s). Door praktijkgericht (patiënt gebonden) wetenschappelijk onderzoek, verspreiding van kennis, ontwikkeling en implementatie van innovaties levert De Hondenberg een bijdrage aan het verbeteren van zorg in de volledige breedte.

Door het organiseren van (praktijkgericht)onderzoek en innovatie binnen een onderzoeksafdeling die is gepositioneerd binnen het Koraal Kenniscentrum investeert Koraal in een Kenniscentrum voor het verbeteren van de gespecialiseerde zorgfunctie binnen alle locaties van Koraal en daar buiten.

3.3 Leef-Leer en Werkklimaatonderzoek

Voorwaardelijk voor de uitvoering van onze hoog specialistische functie, is een positief leef- en leerklimaat. Omdat een goed klimaat, zeker in een tijd waarin de beschikbaarheid en inzetbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel in zorg en onderwijs maatschappelijk onder druk staat, geen vanzelfsprekendheid is, blijft ook in 2019 het Leef-, Leer- en Werkklimaat een belangrijke pijler binnen De Hondenberg en PI School De Hondenberg. De tweejaarlijkse meting genereert data die ons in staat stellen om de ontwikkeling van het klimaat te monitoren en adequaat en tijdig te kunnen sturen. Het praktijk onderzoek vraagt periodiek de ervaringen van jeugdigen, leerlingen, ouders en medewerkers uit als bron voor het continu verbeteren voor cliënten, ouders en medewerkers op gestructureerde en methodische wijze.

De Hondenberg ontwikkelt doorlopend interventies om het leef-, leer- en werkklimaat te verbeteren, waaronder het opleiden van interne coaches. Medewerkers uit zorg en onderwijs zijn intern opgeleid tot teamcoach. De teamcoaches hebben een belangrijke rol in het ondersteunen van de zorgprofessional en leerkrachten om vanuit reflectie te komen tot continu verbeteren.

Resultaten leefklimaat meting mei-juni 2018: In totaal hebben 92 jongeren de vragenlijst over het leefklimaat ingevuld in juni 2018. Deze respons is vergelijkbaar met andere jaren.

In vergelijking met de vorige metingen is te zien dat de jongeren van de Hondenberg tijdens de laatste meting in juni 2018 het leefklimaat ongeveer gelijk ervaren, namelijk meer open dan gesloten. Hoewel het open leefklimaat ongeveer gelijk wordt ervaren de afgelopen metingen, zijn er lichte schommelingen in het ervaren gesloten leefklimaat. In januari 2017 was deze vrij laag, in december 2017 is deze iets gestegen en in juni 2018 is deze weer iets afgenomen.

De jongeren beoordelen tijdens de laatste meting in juni 2018 alle elementen van het leefklimaat gemiddeld met een voldoende. Het element 'Groeï' wordt het hoogst beoordeeld met een ruim voldoende. De elementen 'Ondersteuning', 'Veiligheid', 'Hoe de groep eruitziet' en 'Sfeer' worden met een voldoende beoordeeld. Het element 'De regels op de groep' wordt het laagst beoordeeld, maar nog net met een voldoende.

3.4 Onderzoek naar Traumasensitief Onderwijs

Eind 2017 is er een projectgroep trauma sensitief werken gestart. De projectgroep voert regie op een inhoudelijk programma vanuit diverse focusgebieden m.b.t trauma sensitief werken.

Op initiatief van De Hondenberg is met Pi7 partners Pluryn, Intermetzo, Orion Onderwijs, Praktikon en 4Takt Onderwijs een consortium gevormd dat zich ten doel stelt om de implementatie van traumasensitief werken in het onderwijs te onderzoeken op effectiviteit. Het NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek heeft hiervoor een subsidie toegekend. Dit onderzoek start eind 2018.

3.5 'Adverse Childhood Experiences' (ACEs) bij kinderen met een verstandelijke beperking

Internationaal onderzoek wijst uit dat ingrijpende ervaringen in de kindertijd, ook wel Adverse Childhood Experiences (ACEs) genoemd, een sleutelrol spelen in de ontwikkeling van kinderen en hun mentale en fysieke gezondheid gedurende het leven. Denk aan mishandeling, misbruik, scheiding, middelengebruik in het gezin of bijvoorbeeld een ouder met psychische problemen.

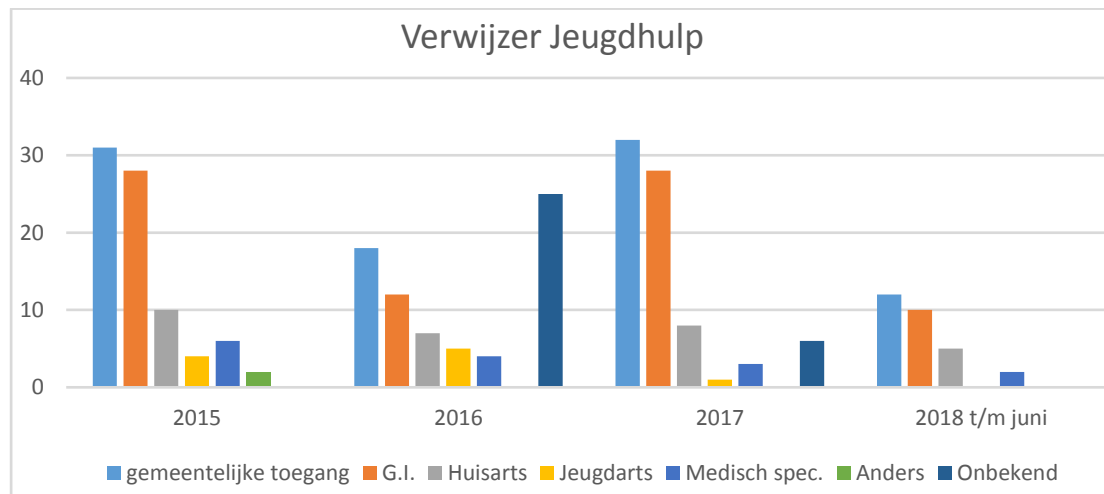
Dit nieuwe perspectief op de grondslagen van gezondheid biedt hoopvolle inzichten om gezondheid te bevorderen en negatieve gezondheidseffecten te verminderen. Helaas zijn kinderen met een verstandelijke beperking en hun gezinnen tot op heden echter vrijwel nog niet betrokken bij (inter)nationaal ACEs-onderzoek, terwijl het zó belangrijk is dat de huidige inzichten ook kunnen bijdragen aan de verbetering van hun gezondheid en welzijn.

Om bij te dragen aan het welbevinden en de gezondheid van deze kinderen en hun gezinnen, is drs. Jessica Vervoort-Schel, orthopedagoog generalist NVO, werkzaam bij De Hondsborg, als buitenpromovendus een promotie onderzoek gestart naar dit thema. Ze wordt hierin begeleid door prof. dr. Xavier Moonen, bijzonder hoogleraar kennisontwikkeling LVB met jarenlange ervaring met de doelgroep; prof. dr. Ramón Lindauer, hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie gespecialiseerd in trauma- en stressor gerelateerde stoornissen en dr. Peer van der Helm, lector residentiële jeugdzorg met een sterke verbondenheid met de praktijk. Een krachtige bundeling van expertise voor deze doelgroep!

Belangrijke doelen zijn het vergroten van het bewustzijn van de impact van ACEs in de sector en het bijdragen aan kennisontwikkeling m.b.t. ACEs bij deze doelgroep. Het hoofddoel is echter het ontwikkelen van een Nederlandse screener naar ACEs en protectieve factoren bij kinderen met een verstandelijke beperking én hun ouders. De belangrijkste bevindingen van deze eerste verkennende studie zijn via een posterpresentatie gedeeld op de EUSARF 2018 Porto pre-conferentie voor promovendi en de conferentie zelf (aanwezigheid uit 54 landen, waarbij alle continenten waren vertegenwoordigd), resulterend in boeiende eerste internationale uitwisselingen

3.6 Onderzoek ten aanzien van toeleiding en grondslag

De Hondsborg monitort actief de in- en uitstroom van jeugdigen in de specialistische functie. Onderstaande tabel toont het type verwijzers van de jeugdigen die t/m juni 2018 zijn uitgestroomd:

3.7 Consultatie van gedragsdeskundigen

De Hondenberg registreert de inhoudelijk vragen die aan de gedragsdeskundigen worden gesteld tijdens het dagelijks telefonisch spreekuur. Het gaat hierbij om vragen van ouders, verwijzers wijkteams, professionals van andere zorginstellingen en van speciaal onderwijs. Ook hierin constateren we een landelijke spreiding van fluctuerende regio's en gemeenten.

Gegevensanalyse telefonisch spreekuur 2018				
Herkomst van de vraag per regio	Aantal vragen in Q1 2018	Aantal vragen in Q2 2018	Aantal vragen in Q3 2018	Aantal vragen in Q4 2018
Achterhoek	0	0		
Amsterdam-Amstelland	2	0		
Arnhem	0	0		
Eemland	0	1		
Flevoland	1	1		
FoodValley	0	1		
Haaglanden	1	0		
Holland-Rijnland	0	1		
Midden Holland	0	0		
Holland Rijnland	0	0		
Lekstroom	0	0		
Midden-Brabant	5	8		
Midden Limburg	1	1		
Midden IJssel/Oost Veluwe	1	0		
Noord Kennemerland	0	1		
Noord Limburg	0	1		
Noord-Oost Brabant	6	9		
Rijk van Nijmegen	1	1		
Rivierenland		5		
Rotterdam-Rijnmond	2	3		
Utrecht West	0	2		
Utrecht-Stad	0	1		
West Brabant Oost	2	2		
West-Brabant-West	4	6		
Zaanstreek-Waterland	0	0		
Zeeland	2	1		
Zuid-Holland-Zuid	1	1		
Zuidoost-Brabant	8	8		
Zuid Limburg	1	3		
herkomst onbekend	8	5		
Totaal	46	62		

